

Istraživanje javnog mnijenja o uvođenju Eura

Pripremljeno za: Hrvatska narodna banka

18. ožujka 2020.

HRVATSKA NARODNA BANKA

GAME CHANGERS

UVOD I METODOLOGIJA

UZORAK

- Slučajan i nacionalno reprezentativan uzorak od 1010 ispitanika starosti od 18 do 79 godina
- Stopa odaziva ispitanika iznosila je 28%.

METODA

- Telefonsko istraživanje (CATI)
- Datum: od 4. do 10. ožujka 2019.
- Trajanje upitnika: 9 minuta

UPITNIK

- Korištenje eura u RH od strane građana
- Informiranost o uvođenju eura u RH
- Stavovi građana o uvođenju eura u RH
- Očekivanja od uvođenja eura

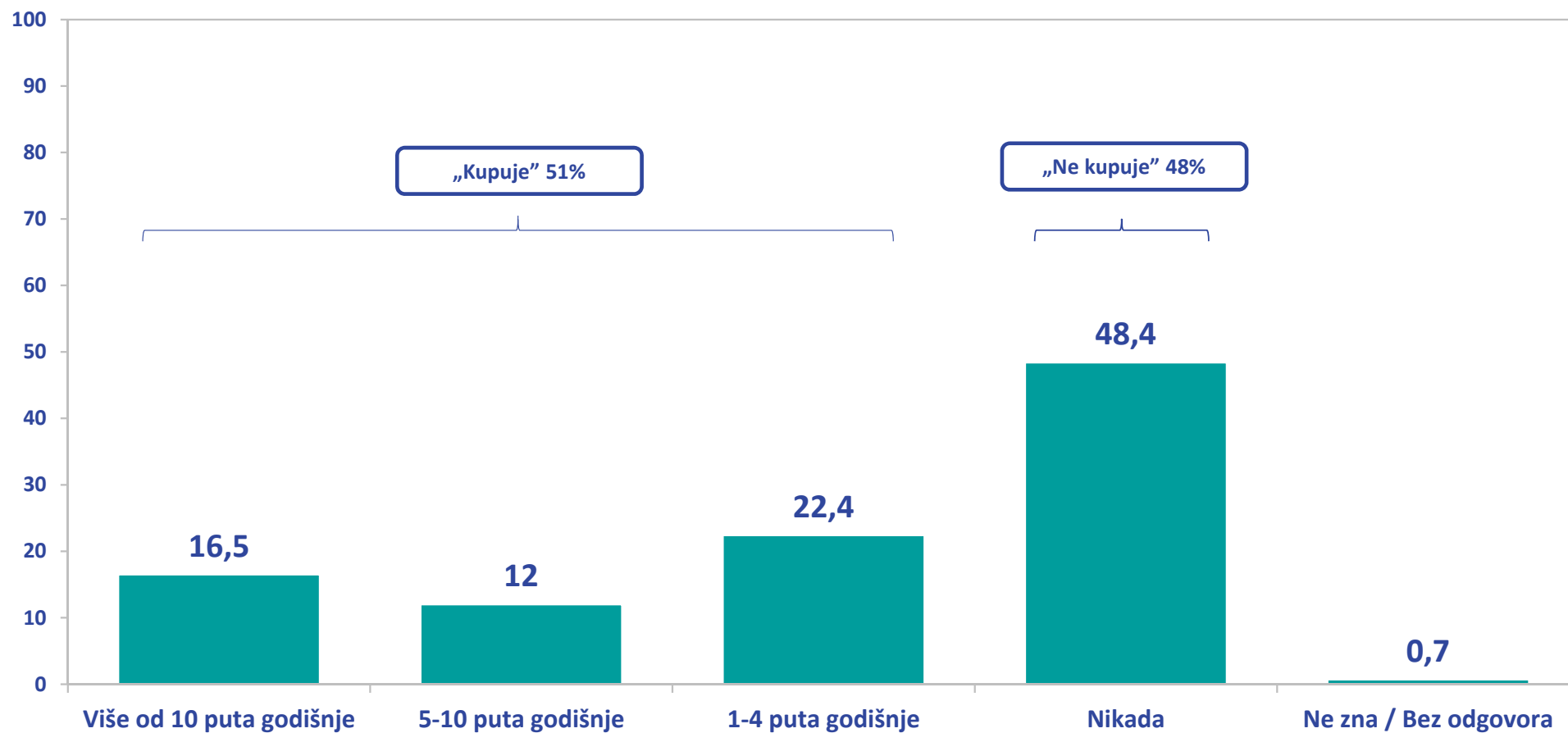
Demografska struktura uzorka

		N	%
Total		1010	100%
Spol	Muški	492	49%
	Ženski	518	51%
Dob	Do 30 godina	184	18%
	Od 31 do 44	211	21%
	Od 45 do 60	300	30%
	Više od 60	315	31%
Obrazovanje	Osnovna škola	211	21%
	Srednja škola	577	57%
	Više i visoko	222	22%
Tip naselja	Grad	621	61%
	Selo	389	39%
Regija	Zagreb i okolica	276	27%
	Sjeverna Hrvatska	170	17%
	Slavonija	157	16%
	Banovina, Kordun, Lika	77	8%
	Sjeverno primorje	125	12%
	Dalmacija	206	20%

Rezultati

1

Učestalost korištenja eura

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Koliko često koristite euro za plaćanje? Pritom se misli i na gotovinska i na bezgotovinska plaćanja (npr. kupnja putem Interneta) .

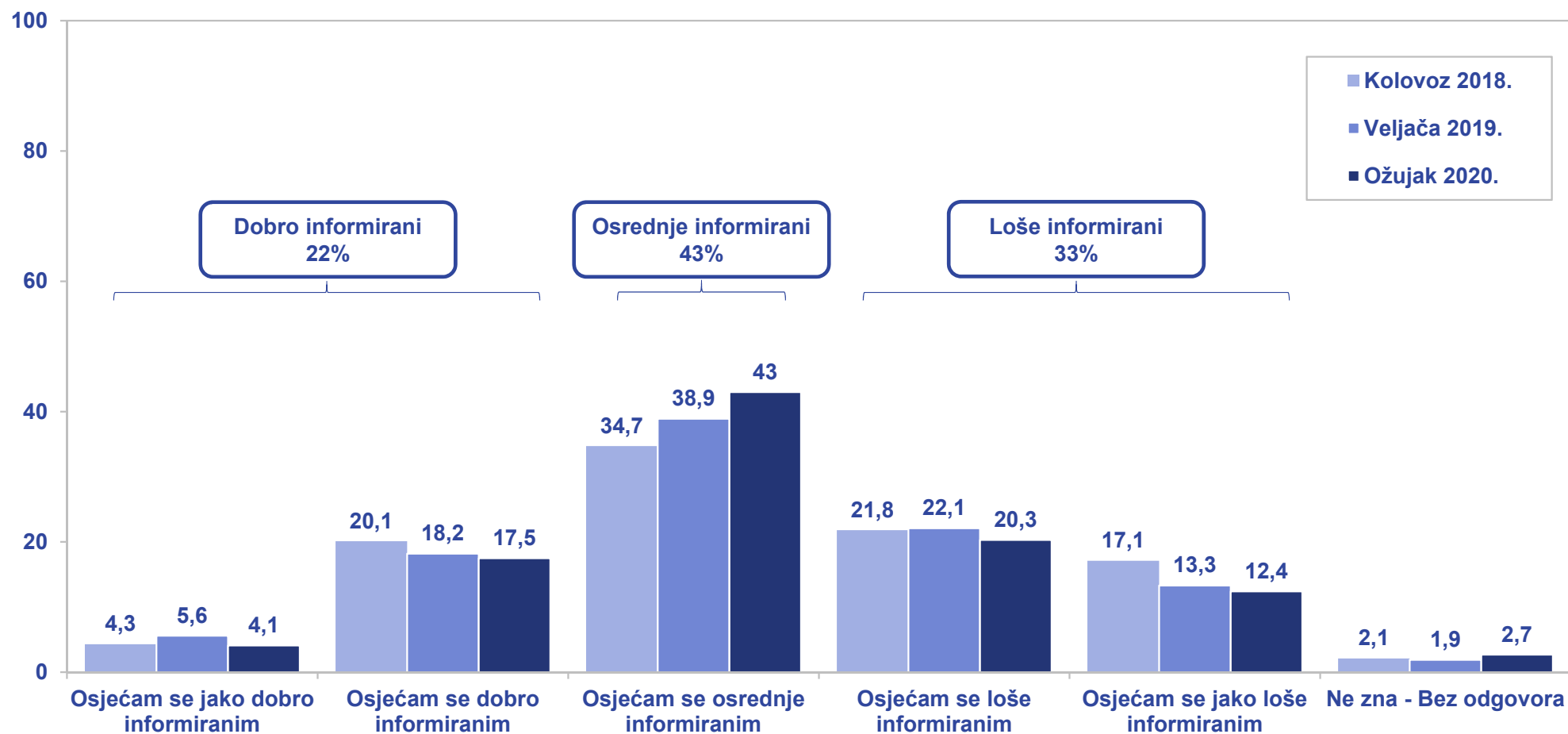
Učestalost korištenja eura – prema demografiji

		N	Više od 10 puta godišnje	5-10 puta godišnje	1-4 puta godišnje	Nikada	Ne zna Bez odgovora/ Ne želi odgovoriti
Total		1010	17%	12%	22%	48%	1%
Spol	Muški	492	20%	13%	23%	42%	1%
	Ženski	518	13%	11%	22%	54%	0%
Dob	Do 30 godina	184	28%	27%	24%	21%	
	Od 31 do 44	211	23%	10%	30%	37%	
	Od 45 do 60	300	15%	11%	24%	50%	1%
	Više od 60	315	7%	5%	15%	70%	2%
Obrazovanje	Osnovna škola	211	9%	5%	14%	70%	2%
	Srednja škola	577	15%	14%	24%	47%	1%
	Više i visoko	222	27%	15%	26%	32%	
Tip naselja	Grad	621	18%	12%	24%	45%	1%
	Selo	389	14%	12%	20%	53%	0%
Regija	Zagreb i okolica	276	18%	11%	24%	44%	2%
	Sjeverna Hrvatska	170	15%	12%	15%	58%	
	Slavonija	157	11%	12%	26%	51%	
	Banovina, Kordun, Lika	77	6%	14%	21%	59%	
	Sjeverno primorje	125	23%	15%	28%	34%	
	Dalmacija	206	20%	10%	20%	49%	1%

Učestalost korištenja eura – prema demografiji

		N	Kupuje	Ne kupuje
Total		1010	51%	49%
Spol	Muški	492	56%	44%
	Ženski	518	46%	54%
Dob	Do 30 godina	184	79%	21%
	Od 31 do 44	211	63%	37%
	Od 45 do 60	300	49%	51%
	Više od 60	315	28%	72%
Obrazovanje	Osnovna škola	211	28%	72%
	Srednja škola	577	53%	47%
	Više i visoko	222	68%	32%
Tip naselja	Grad	621	54%	46%
	Selo	389	46%	54%
Regija	Zagreb i okolica	276	54%	46%
	Sjeverna Hrvatska	170	42%	58%
	Slavonija	157	49%	51%
	Banovina, Kordun, Lika	77	41%	59%
	Sjeverno primorje	125	66%	34%
	Dalmacija	206	51%	49%

Samoprocjena informiranosti o učincima uvođenja eura

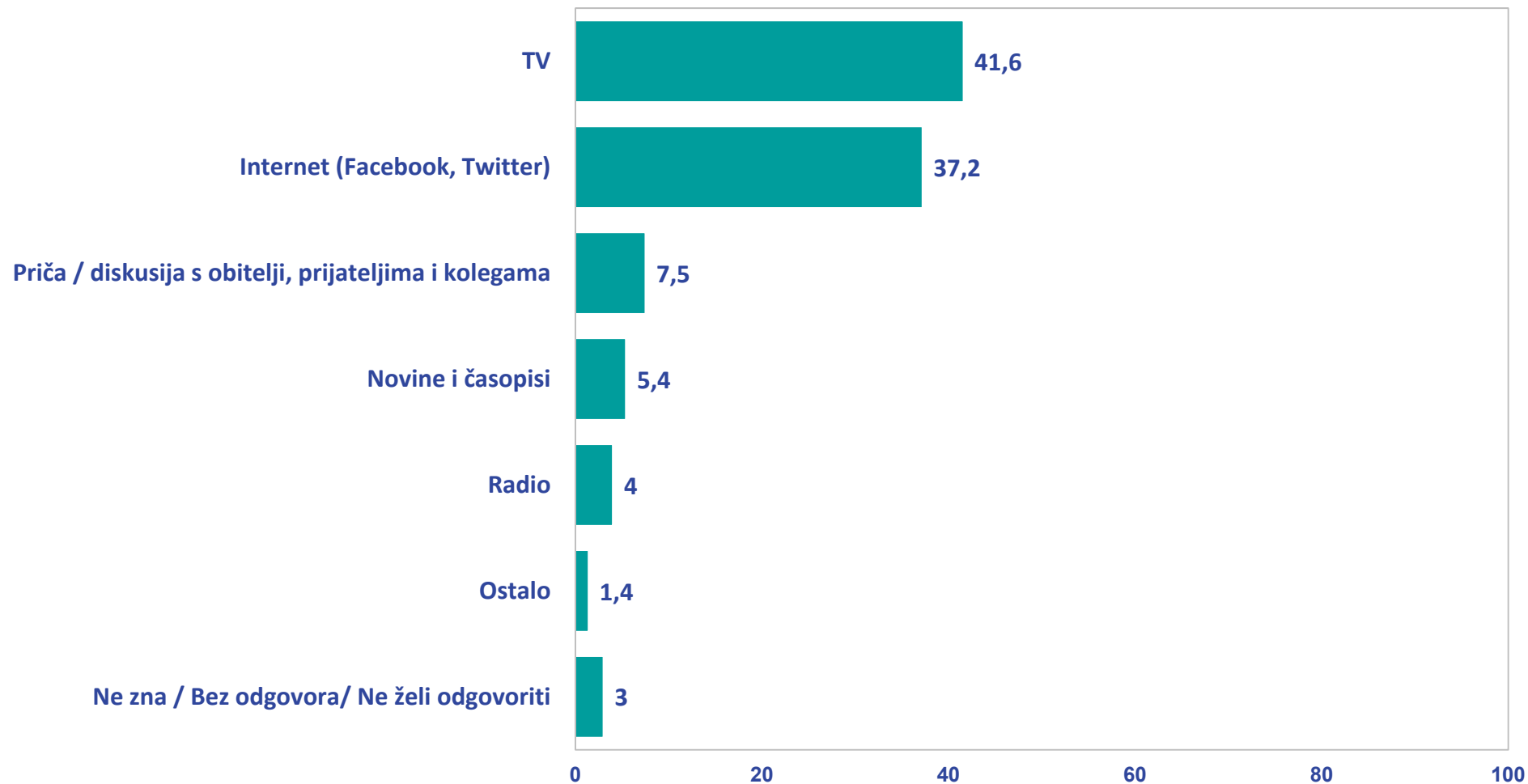
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: U kojoj mjeri ste informirani o mogućim učincima uvođenja eura u Hrvatskoj

U kojoj mjeri ste informirani o mogućim učincima uvođenja eura u Hrvatskoj – prema demografiji

		N	Dobro informiran	Osjećam se osrednje informiranim	Loše informiran	Ne zna - Bez odgovora
Total		1010	22%	43%	33%	2%
Spol	Muški	492	29%	40%	30%	1%
	Ženski	518	15%	46%	35%	4%
Dob	Do 30 godina	184	16%	45%	38%	1%
	Od 31 do 44	211	24%	36%	40%	1%
	Od 45 do 60	300	21%	47%	30%	2%
	Više od 60	315	23%	43%	28%	6%
Obrazovanje	Osnovna škola	211	7%	48%	38%	8%
	Srednja škola	577	24%	43%	32%	1%
	Više i visoko	222	30%	39%	30%	1%
Tip naselja	Grad	621	22%	42%	33%	3%
	Selo	389	20%	45%	33%	2%
Regija	Zagreb i okolica	276	24%	40%	32%	3%
	Sjeverna Hrvatska	170	19%	48%	32%	1%
	Slavonija	157	23%	47%	27%	3%
	Banovina, Kordun, Lika	77	15%	44%	36%	5%
	Sjeverno primorje	125	27%	45%	27%	1%
	Dalmacija	206	18%	38%	41%	3%

Izvori informiranja o uvođenju eura

Uzorak: Svi ispitanici

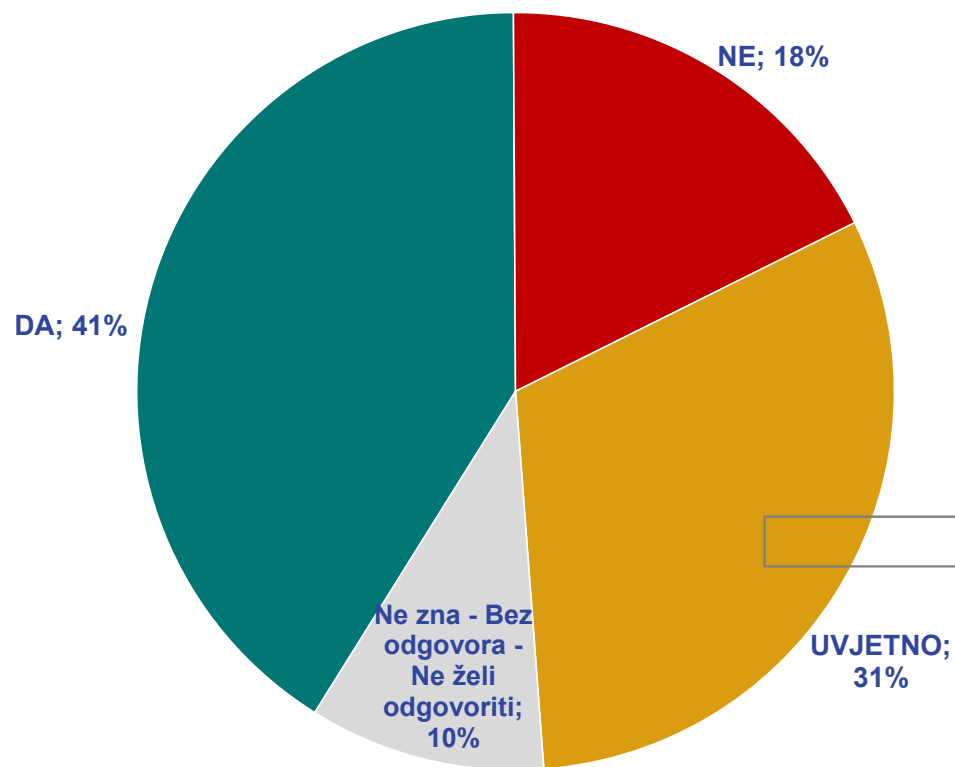
Pitanje: Iz kojih izvora uobičajeno crpiti informacije o uvođenju eura u Hrvatskoj?

Izvori informiranja o uvođenju eura – glavni izvor – prema demografiji

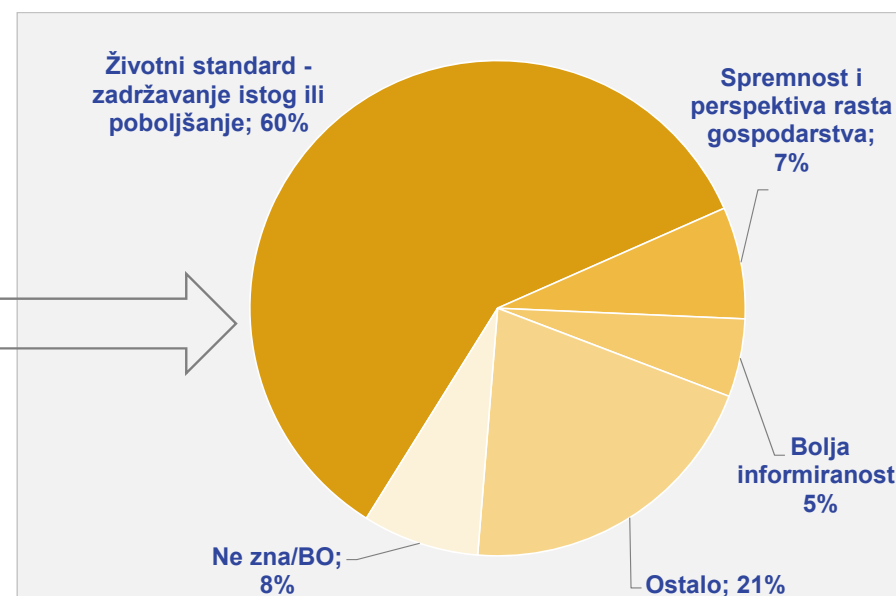
	N	TV	Radio	Novine i časopisi	Internet (Facebook, Twitter)	Priča / diskusija s obitelji, prijateljima i kolegama	Ostalo	Ne zna
Total	1010	42%	4%	5%	37%	7%	1%	4%
Spol	Muški	492	38%	4%	6%	41%	6%	3%
	Ženski	518	45%	4%	4%	34%	9%	3%
Dob	Do 30 godina	184	20%	1%	5%	64%	7%	1%
	Od 31 do 44	211	31%	3%	3%	54%	8%	1%
	Od 45 do 60	300	39%	5%	5%	36%	9%	4%
	Više od 60	315	64%	5%	8%	11%	6%	5%
Obrazovanje	Osnovna škola	211	54%	4%		22%	7%	9%
	Srednja škola	577	42%	4%	6%	37%	8%	1%
	Više i visoko	222	29%	3%	8%	52%	6%	2%
Tip naselja	Grad	621	38%	3%	6%	40%	8%	3%
	Selo	389	48%	5%	4%	33%	7%	3%
Regija	Zagreb i okolica	276	41%	3%	4%	34%	10%	4%
	Sjeverna Hrvatska	170	40%	5%	4%	43%	6%	2%
	Slavonija	157	52%	3%	4%	28%	7%	5%
	Banovina, Kordun, Lika	77	37%	7%	5%	38%	6%	5%
	Sjeverno primorje	125	38%	5%	8%	38%	11%	
	Dalmacija	206	40%	4%	7%	43%	5%	2%

Podrška uvođenju eura

Jeste li za uvođenje eura?

Pod kojim biste uvjetima bili za uvođenje eura?

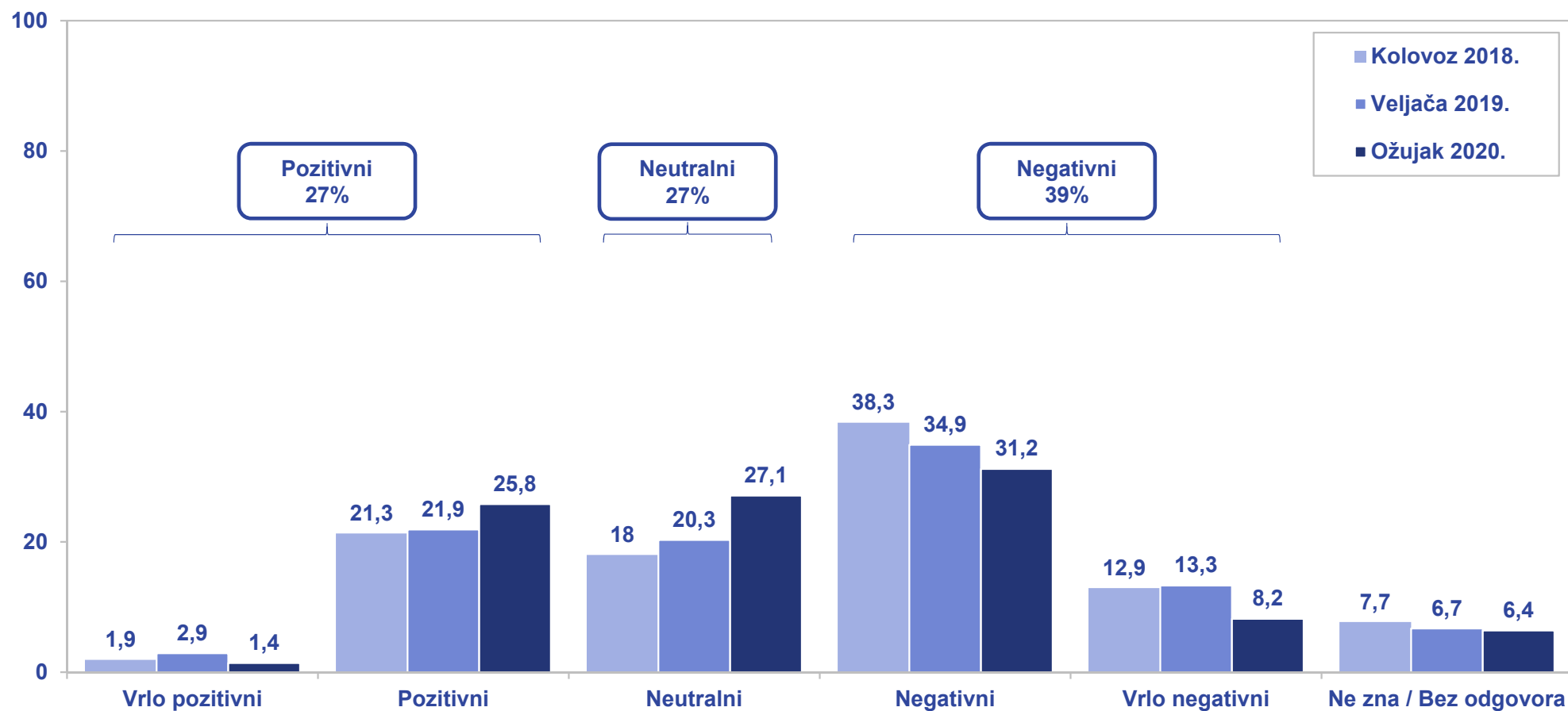

Uzorak: Svi ispitanici
Pitanje: Jeste li za uvođenje eura?

Podrška uvođenju eura – prema demografiji

		N	Da	Ne	Uvjetno	Ne zna - Bez odgovora - Ne želi odgovoriti
Total		1010	41%	18%	31%	10%
Spol	Muški	492	47%	17%	24%	12%
	Ženski	518	35%	18%	37%	10%
Dob	Do 30 godina	184	31%	18%	42%	9%
	Od 31 do 44	211	36%	21%	34%	9%
	Od 45 do 60	300	46%	15%	26%	13%
	Više od 60	315	44%	18%	27%	11%
Obrazovanje	Osnovna škola	211	45%	14%	26%	15%
	Srednja škola	577	36%	20%	34%	10%
	Više i visoko	222	49%	14%	28%	8%
Tip naselja	Grad	621	40%	17%	32%	11%
	Selo	389	42%	18%	29%	11%
Regija	Zagreb i okolica	276	43%	17%	28%	12%
	Sjeverna Hrvatska	170	44%	15%	25%	16%
	Slavonija	157	43%	11%	34%	11%
	Banovina, Kordun, Lika	77	34%	22%	32%	11%
	Sjeverno primorje	125	48%	15%	32%	6%
	Dalmacija	206	31%	25%	37%	7%

Stav o učincima uvođenja eura

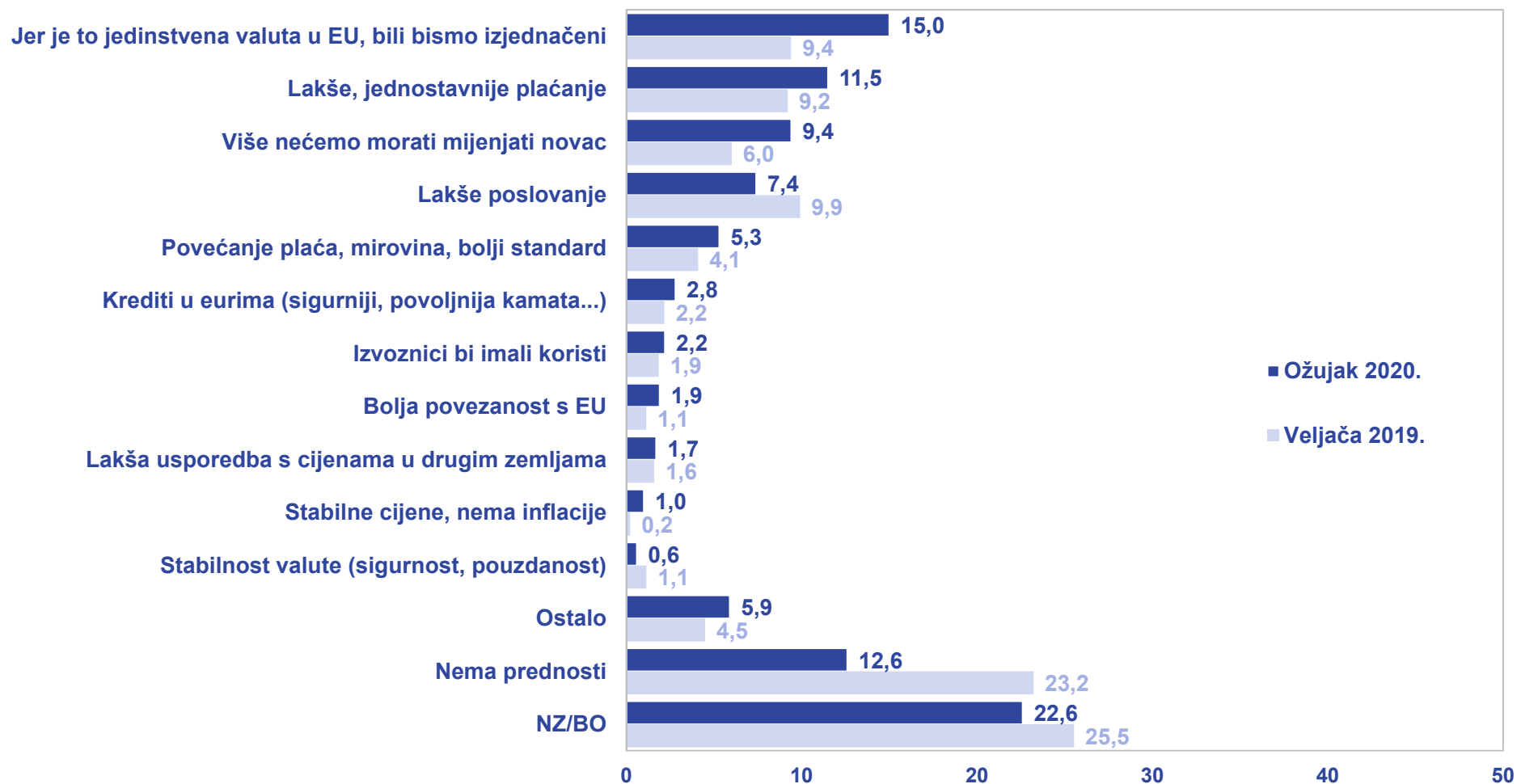
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Prema Vašoj procjeni kakvi će biti učinci uvođenja eura u Hrvatskoj?

Stav o učincima uvođenja eura – prema demografiji

		N	Pozitivni	Neutralni	Negativni	NZ / BO
Total		1010	27%	27%	39%	7%
Spol	Muški	492	31%	29%	36%	4%
	Ženski	518	24%	25%	43%	9%
Dob	Do 30 godina	184	20%	40%	37%	3%
	Od 31 do 44	211	25%	26%	44%	5%
	Od 45 do 60	300	31%	27%	37%	5%
	Više od 60	315	30%	21%	39%	10%
Obrazovanje	Osnovna škola	211	32%	17%	36%	15%
	Srednja škola	577	26%	27%	42%	4%
	Više i visoko	222	25%	36%	35%	4%
Tip naselja	Grad	621	26%	29%	40%	5%
	Selo	389	29%	24%	39%	8%
Regija	Zagreb i okolica	276	30%	30%	35%	6%
	Sjeverna Hrvatska	170	29%	29%	34%	8%
	Slavonija	157	30%	23%	40%	7%
	Banovina, Kordun, Lika	77	20%	31%	39%	9%
	Sjeverno primorje	125	29%	24%	43%	4%
	Dalmacija	206	22%	25%	47%	6%

Prednosti uvođenja eura – spontani odgovori

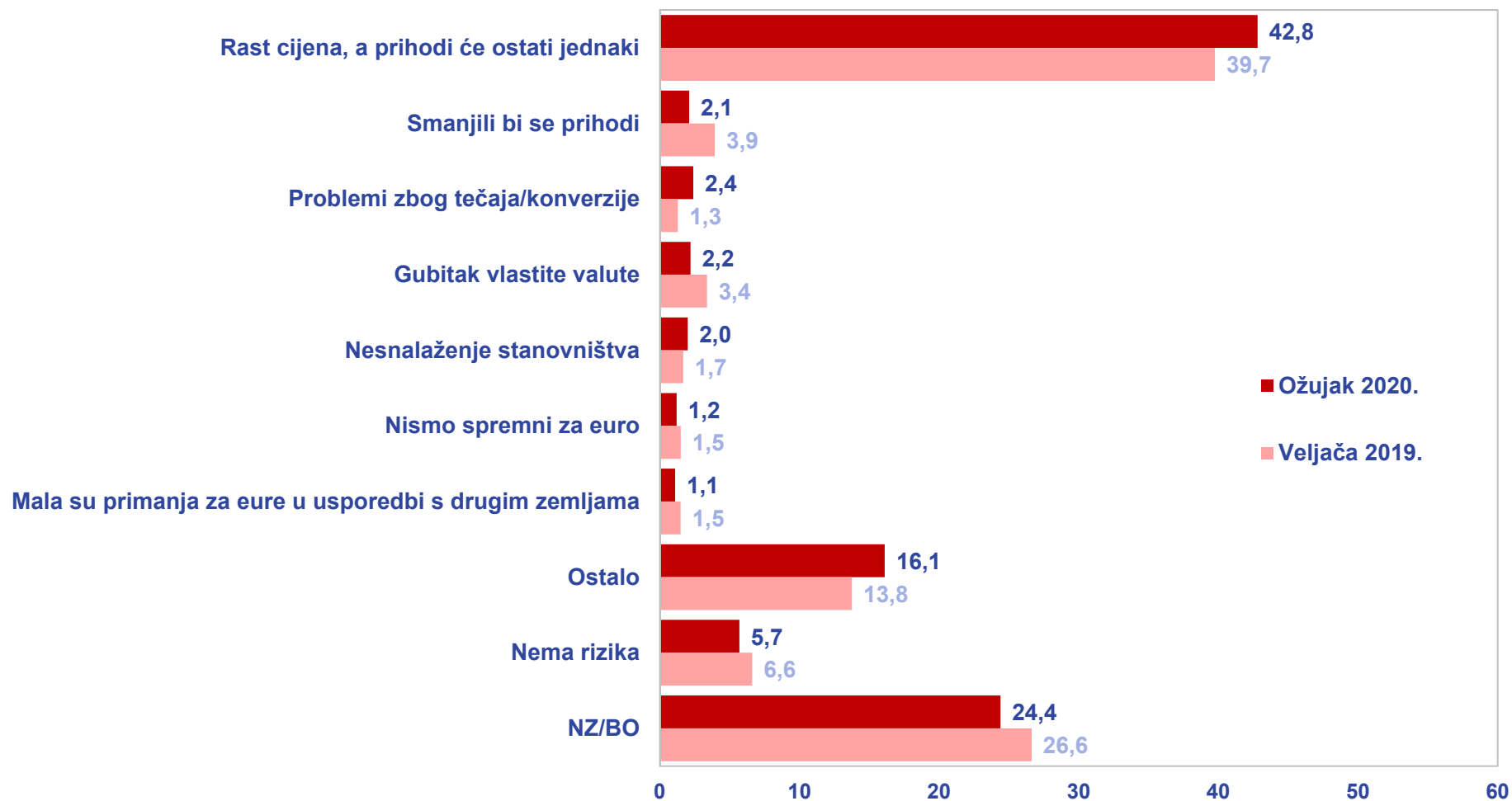
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Koja bi bila najveća prednost uvođenja eura u Hrvatskoj?

Prednosti uvođenja eura – prema demografiji

		N	Jedinstvena valuta u EU	Jednostavnije plaćanje	Nema mijenjanja novca	Lakše poslovanje	Povećanje životnog standarda	Sigurniji krediti	Koristi za izvoznike
Total		1010	15%	12%	9%	7%	5%	3%	2%
Spol	Muški	492	15%	13%	12%	7%	4%	4%	2%
	Ženski	518	15%	10%	7%	8%	7%	2%	2%
Dob	Do 30 godina	184	17%	14%	16%	11%	4%	1%	3%
	Od 31 do 44	211	14%	12%	9%	7%	7%	5%	2%
	Od 45 do 60	300	17%	12%	9%	7%	6%	2%	3%
	Više od 60	315	13%	10%	6%	6%	5%	3%	2%
Obrazovanje	Osnovna škola	211	13%	9%	5%	7%	10%		
	Srednja škola	577	14%	12%	9%	7%	5%	3%	3%
	Više i visoko	222	21%	13%	15%	9%	2%	6%	3%
Tip naselja	Grad	621	16%	11%	11%	7%	5%	3%	3%
	Selo	389	13%	12%	7%	8%	6%	2%	1%
Regija	Zagreb i okolica	276	19%	10%	14%	6%	5%	4%	4%
	Sjeverna Hrvatska	170	11%	14%	9%	8%	5%	3%	2%
	Slavonija	157	15%	7%	7%	6%	6%	2%	0%
	Banovina, Kordun, Lika	77	17%	9%	4%	1%	7%	2%	3%
	Sjeverno primorje	125	12%	18%	8%	10%	3%	3%	1%
	Dalmacija	206	14%	12%	8%	11%	5%	2%	2%

Rizici uvođenja eura – spontani odgovori

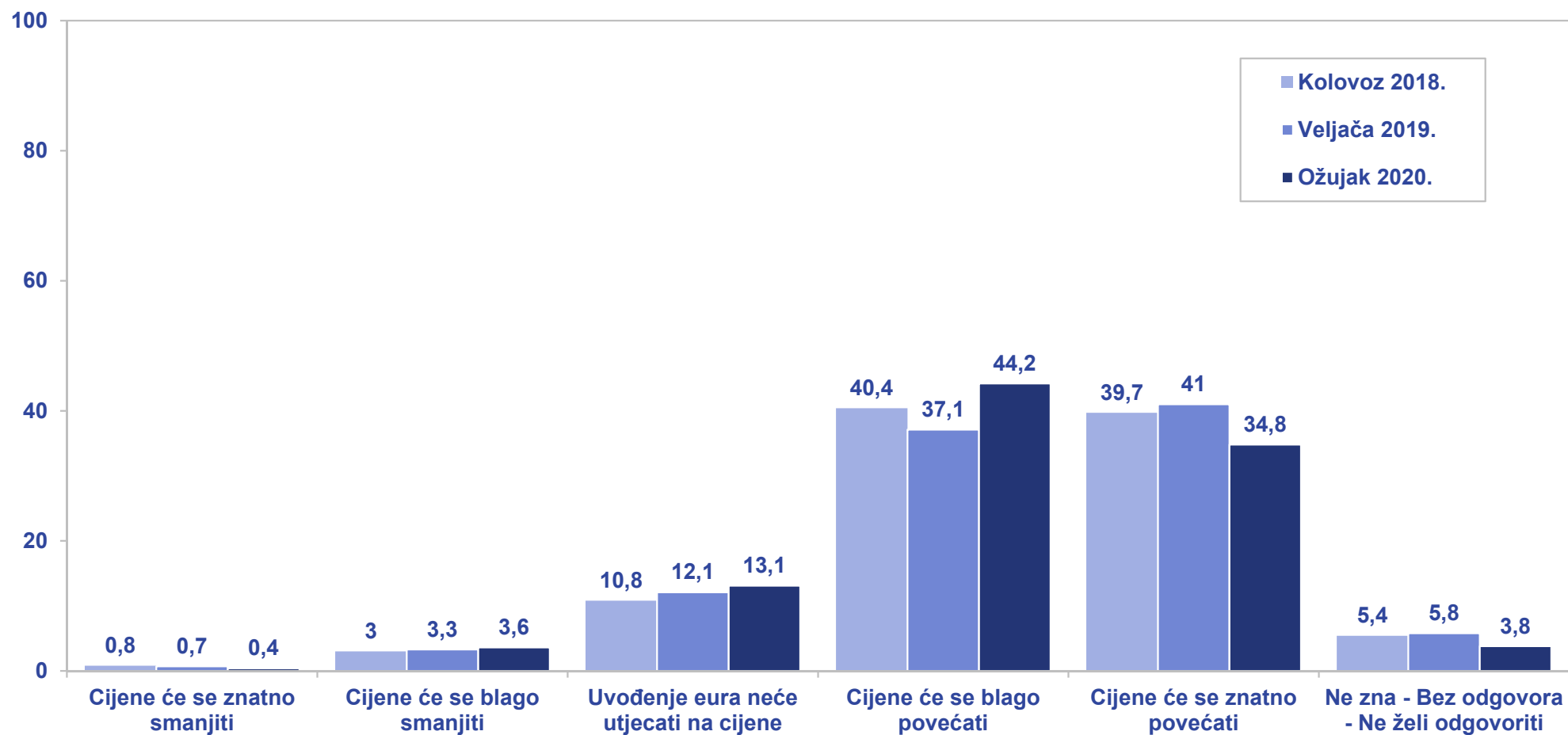
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Koja bi bila najveća prednost uvođenja eura u Hrvatskoj?

Rizici uvođenja eura – prema demografiji

		N	Rast cijena	Smanjenje prihoda	Problemi s konverzijom	Gubitak vlastite valute	Nesnalaženje stanovništva	Nismo spremni	Mala primanja
Total		1010	43%	2%	2%	2%	2%	1%	1%
Spol	Muški	492	40%	2%	2%	3%	1%	1%	1%
	Ženski	518	45%	2%	3%	2%	3%	1%	1%
Dob	Do 30 godina	184	28%	4%	2%	7%	5%	1%	1%
	Od 31 do 44	211	50%	2%	1%	1%	2%	2%	1%
	Od 45 do 60	300	45%	1%	3%	1%		1%	2%
	Više od 60	315	44%	2%	3%	1%	2%	1%	1%
Obrazovanje	Osnovna škola	211	38%		3%	1%	5%		
	Srednja škola	577	41%	3%	2%	3%	1%	2%	1%
	Više i visoko	222	52%	2%	2%	2%	1%	1%	2%
Tip naselja	Grad	621	44%	2%	3%	2%	2%	2%	1%
	Selo	389	41%	3%	2%	2%	1%	1%	1%
Regija	Zagreb i okolica	276	43%	1%	2%	2%	1%	1%	1%
	Sjeverna Hrvatska	170	42%	1%	1%	1%	3%	1%	2%
	Slavonija	157	42%	3%	4%	1%		1%	1%
	Banovina, Kordun, Lika	77	43%	3%	2%	4%	2%	2%	
	Sjeverno primorje	125	40%	5%	4%	4%	2%	1%	
	Dalmacija	206	45%	2%	2%	3%	4%	1%	2%

Stav o utjecaju uvođenja eura na cijene

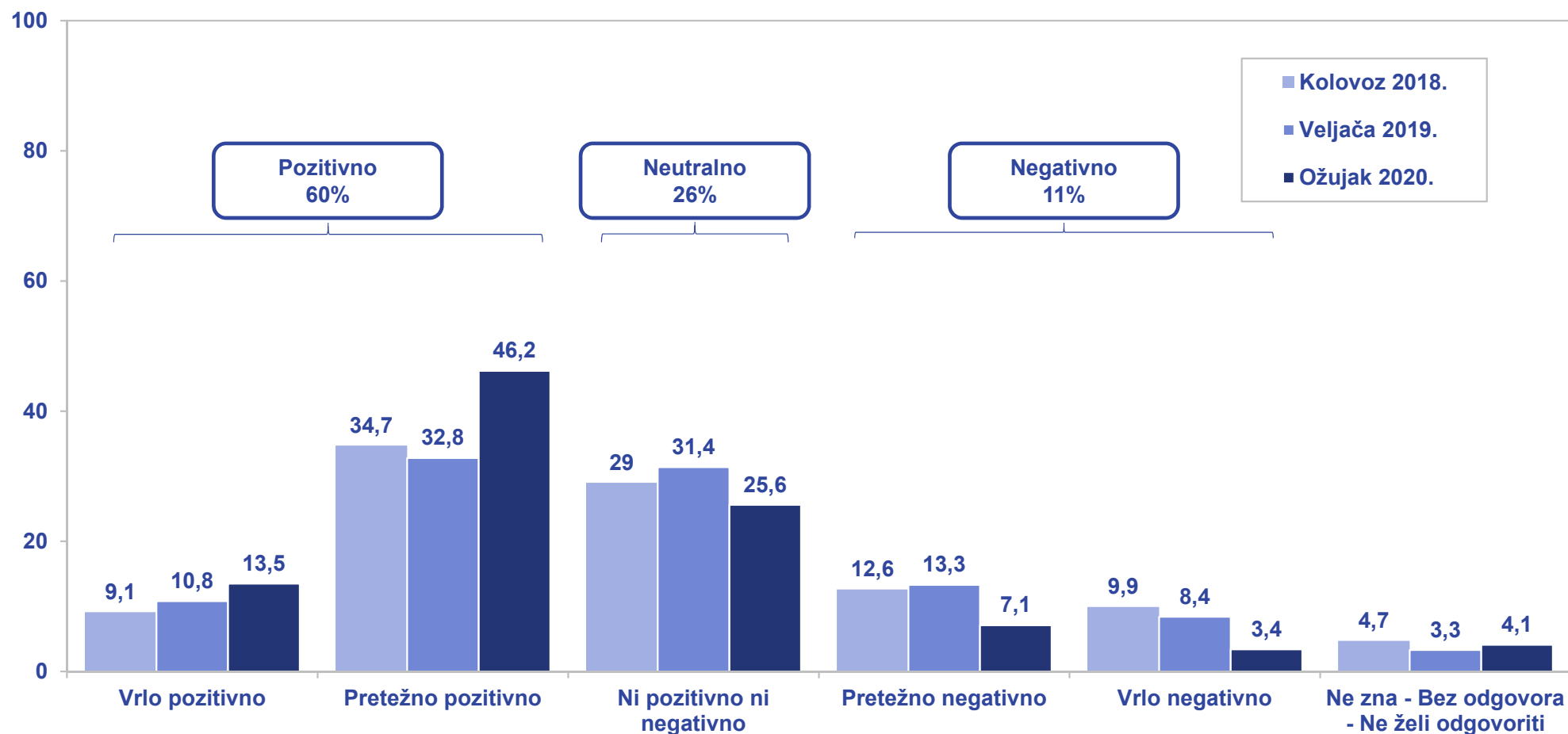
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Prema Vašoj procjeni kako će uvođenje eura utjecati na cijene u Hrvatskoj?

Stav o utjecaju uvođenja eura na cijene – prema demografiji

		N	Blago + Znatno će se smanjiti	Uvođenje eura neće utjecati na cijene	Cijene će se blago povećati	Cijene će se znatno povećati	NZ / BO
Total		1010	4%	13%	44%	35%	4%
Spol	Muški	492	3%	18%	49%	27%	3%
	Ženski	518	5%	9%	40%	42%	5%
Dob	Do 30 godina	184	7%	27%	51%	14%	1%
	Od 31 do 44	211	3%	10%	43%	41%	3%
	Od 45 do 60	300	3%	8%	47%	40%	2%
	Više od 60	315	4%	11%	38%	38%	8%
Obrazovanje	Osnovna škola	211	6%	15%	29%	40%	10%
	Srednja škola	577	4%	12%	45%	36%	2%
	Više i visoko	222	2%	14%	56%	27%	1%
Tip naselja	Grad	621	4%	12%	46%	35%	3%
	Selo	389	5%	15%	42%	34%	5%
Regija	Zagreb i okolica	276	3%	17%	45%	31%	4%
	Sjeverna Hrvatska	170	7%	18%	39%	34%	2%
	Slavonija	157	3%	11%	42%	40%	5%
	Banovina, Kordun, Lika	77	4%	12%	33%	37%	14%
	Sjeverno primorje	125	4%	8%	55%	32%	1%
	Dalmacija	206	4%	9%	47%	38%	2%

Stav o posljedicama ulaska u EU

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Prema Vašem mišljenju kako je pristupanje Europskoj uniji djelovalo na Hrvatsku?

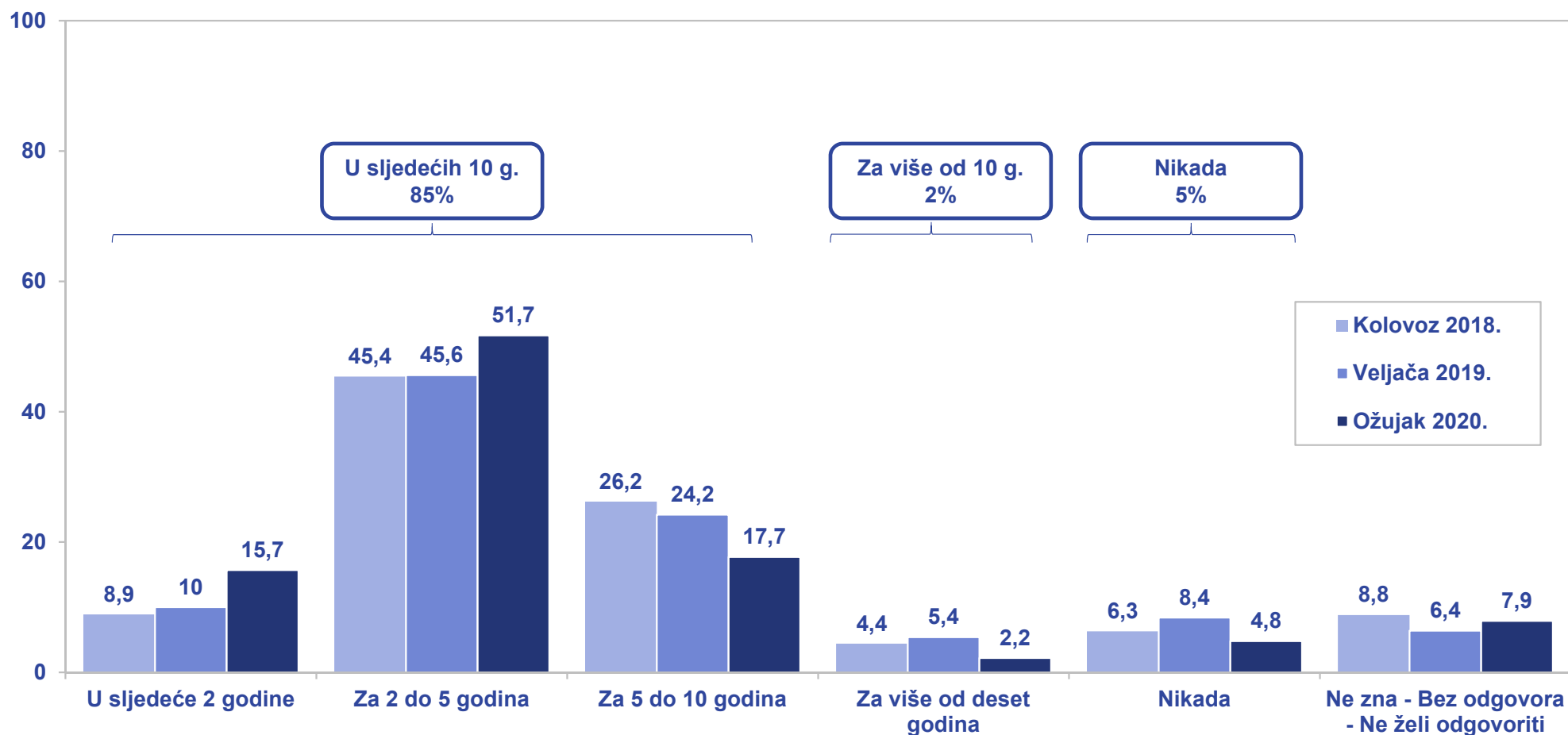
Stav o posljedicama ulaska u EU – prema demografiji

		N	Pozitivni	Neutralni	Negativni	NZ / BO
Total		1010	60%	26%	11%	3%
Spol	Muški	492	64%	22%	11%	3%
	Ženski	518	55%	29%	10%	6%
Dob	Do 30 godina	184	69%	27%	2%	2%
	Od 31 do 44	211	53%	33%	13%	1%
	Od 45 do 60	300	57%	27%	11%	5%
	Više od 60	315	61%	19%	14%	6%
Obrazovanje	Osnovna škola	211	58%	14%	15%	13%
	Srednja škola	577	56%	31%	10%	2%
	Više i visoko	222	71%	22%	6%	1%
Tip naselja	Grad	621	62%	26%	11%	2%
	Selo	389	56%	26%	10%	8%
Regija	Zagreb i okolica	276	68%	22%	9%	1%
	Sjeverna Hrvatska	170	58%	24%	12%	6%
	Slavonija	157	53%	28%	12%	8%
	Banovina, Kordun, Lika	77	63%	13%	14%	10%
	Sjeverno primorje	125	64%	27%	7%	1%
	Dalmacija	206	52%	33%	11%	4%

Podrška uvođenju eura - prema stavu o posljedicama ulaska u EU

		N	Da	Izričito ne	Uvjetno	NZ / BO
Total		1010	41%	18%	31%	10%
P4. Prema Vašem mišljenju kako je pristupanje EU-u djelovalo na Hrvatsku?	Pozitivno	604	55%	8%	28%	9%
	Ni pozitivno ni negativno	259	22%	27%	34%	17%
	Negativno	106	12%	44%	36%	8%
	NZ / BO	41	21%	26%	22%	31%

Očekivanje kada će RH uvesti euro

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Kada očekujete da će Hrvatska uvesti euro?

Očekivanje kada će RH uvesti euro – prema demografiji

		N	U sljedeće 2 godine	Za 2 do 5 godina	Za 5 do 10 godina	Za više od deset godina	Nikada	NZ / BO
Total		1010	16%	52%	18%	2%	5%	8%
Spol	Muški	492	16%	50%	19%	2%	6%	7%
	Ženski	518	15%	53%	16%	2%	4%	9%
Dob	Do 30 godina	184	10%	47%	34%	2%	4%	2%
	Od 31 do 44	211	23%	48%	14%	2%	8%	4%
	Od 45 do 60	300	17%	57%	15%	1%	4%	6%
	Više od 60	315	13%	51%	14%	3%	4%	15%
Obrazovanje	Osnovna škola	211	14%	45%	15%	3%	1%	22%
	Srednja škola	577	18%	49%	19%	2%	7%	5%
	Više i visoko	222	12%	65%	17%	2%	2%	3%
Tip naselja	Grad	621	17%	53%	18%	2%	4%	6%
	Selo	389	14%	50%	17%	3%	6%	11%
Regija	Zagreb i okolica	276	14%	51%	24%	0%	3%	8%
	Sjeverna Hrvatska	170	16%	57%	14%	1%	5%	7%
	Slavonija	157	15%	47%	18%	5%	4%	10%
	Banovina, Kordun, Lika	77	13%	48%	16%	5%	1%	17%
	Sjeverno primorje	125	23%	54%	11%	3%	5%	5%
	Dalmacija	206	16%	52%	17%	2%	9%	5%

SAŽETAK I ZAKLJUČCI

- Pola građana koristi euro za plaćanje, a pola ne koristi. Osobe koje ne koriste euro za plaćanje su češće žene, osobe starije dobi, osobe nižeg obrazovanja kao i osobe s područja Like i Banovine te sjeverne Hrvatske.
- Samoprocjena osobne informiranosti o učincima uvođenja eura se izmijenila na način da raste udio građana koji se osjećaju osrednje informirani, dok udio građana koji se osjećaju dobro i slabo informirani blago pada. No, i nadalje se bitno više građana osjeća slabo informirano nego dobro informirano.
- Dominantna dva izvora informiranja o uvođenju eura su TV i Internet s kumulativnim udjelom od gotovo 80%. Na trećem mjestu je razgovor, a na četvrtom novine i časopisi. TV i novine, očekivano češće koristi starija populacija, dok mlađe osobe preferiraju Internet.
- 41% građana podržava uvođenje eura, 18% građana je izričito protiv uvođenja eura, dok njih čak 31% je uvjetno protiv, odnosno uvjetno za uvođenje eura. Pritom, glavni uvjet uz koji bi građani podržali uvođenje eura se odnosi na zadržavanje ili poboljšanje životnog standarda, što ističe 60% uvjetno opredijeljenih ispitanika.
- 39% građanasmatra kako će učinci uvođenja eura biti negativni, što je značajno niže nego u prethodnim anketama. Raste udio građana koji smatra da bi učinci bili pozitivni.

SAŽETAK I ZAKLJUČCI

- Oko 13% ispitanih smatra kako uvođenje eura nema nikakve prednosti, dok ih gotovo četvrtina ne zna navesti niti jednu prednost. Među navedenim prednostima prednjače lakše i jednostavnije plaćanje i poslovanje te činjenica da je euro jedinstvena valuta u europodručju čime bismo bili izjednačeni s ostalim članicama monetarne unije. Među rizicima i dalje dominira strah od pada standarda i kupovne moći (49%). U odnosu na prethodnu anketu smanjio se udio građana koji smatraju da će se cijene znatno povećati, iako je taj udio i dalje visok (35%).
- Oko 60% ispitanih misli kako su posljedice ulaska u EU bile pozitivne, a samo 11% smatra kako su bile negativne. Broj onih koji smatraju kako su bile pozitivne porastao je za 10 postotnih bodova.
- Otprilike 85% ispitanih očekuje uvođenje eura u narednih 10 godina, a manje od 5% ispitanih smatra da Hrvatska nikada neće uvesti euro.